

**„Teadmusiirde pikaajaline programm
põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas“**

Riigihange nr 222076

Ühise põllumajanduspoliitika abinõude valdkonna aruanne

Poolaasta-aruanne

01. jaanuar 2023 – 30. juuni 2023

Eesti Maaülikool,
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda,
Eesti Toiduainetööstuse Liit,
Maaelu Edendamise Sihtasutus,
Mahepõllumajanduse Koostöökogu,
Maaelu Teadmuskeskus
(Põllumajandusuuringute Keskus.
Eesti Taimekasvatuse Instituut).

Juuli 2023

Sisukord

Sissejuhatus.....	2
Tegevuste elluviimine.....	3
Ajakava täitmine ja selles esinenud muudatused.....	4
Osalejate tagasiside kokkuvõte ja analüüs.....	5
Ühend PIP raames ÜPP valdkonnas 2023 aasta I poolaastal ellu viidud tegevused	6
Konsulentide pindalatoetuste infopäev	6
Tootjate pindala- ja loomatoetuste infopäev.....	6
Veekaitse kohustused ja vajadused: põllumajanduse ohud ja võimalused	7
Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades.....	9
ÜPP mahetoetuse infopäevad	10
Mahepõllumajandusega alustamise infopäevad	12
Mahepõllumajanduse infopäev	13
Mahepõllumajanduse algõpe.....	14
Ab-andmekogu kasutamise infopäev.....	14
Maaelu konverents	15
Teabematerjal „Tingimuslikkus 2023“	18
Järgmise perioodi tegevused	19
Ettepanekud jätkutegevuste osas-	20

Sissejuhatus

Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) abinõud on erinevad põllumajanduslikud abinõud, mis hõlmavad temaatiliste seaduste kohaseid abinõusid, ning on kooskõlas Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava eesmärkidega.

ÜPP valdkonna tegevuste teemad ja üksikasjad esitab täitmiseks Tellija koostöös Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga (senine Maaeluministeerium). ÜPP teemade kohta sõlmiti hankeleping 27. detsembril 2022, tellimust muudeti lepingumuudatusega 28. juunil 2023. Valdonna koordineerimise eest vastutab Maaelu Edendamise Sihtasutus (MES).

Käesolev poolaastaruanne lähtub riigihanke tehnilise kirjelduse punktist 2.6.7 ja sisaldab alljärgnevat **ÜPP abinõude** teemavaldkonna kohta:

- poolaasta jooksul ellu viidud tegevuste koondloetelu koos osalenute arvudega;
- poolaasta jooksul ellu viidud tegevuste täpsemad kirjeldused ning tulemuslikkuse analüüs Täitja hinnangu ja osalejate tagasiside põhjal;
- järgmise aruandeperioodi tegevuste ülevaade.

Tegevuste elluviimine

Aastaks 2023 on tellitud (koos muudatusega) 41 infopäeva, 1 konverents, 5 koolitust, 1 õppereis, 2 teabematerjali. Ellu viidud tegevused ning juhtkogus kinnitatud muudatused on loetletud tabelis 8.1. Korraldatud tegevuste eeldatav maksumus on **139 510** eurot (väljamakse tegelik maht selgub pärast viimase maksetaotluse menetlemist).

Tabel 8.1. Tegevuste täitmise seis.

Nimetus	Sisu, teema	Toimumine, osalejate arv jm
Infopäev lektoritasuta 6 ak tundi	Konsulentide pindalatoetuse infopäev	28-29.03.2023, osalejate arv 61 ja 55 inimest
Infopäev 6 ak tundi	Tootjate pindala- ja loomatoetuste infopäev	16 infopäeva: 06.04.2023 (25 inimest) 11.04.2023 (47 inimest) 11.04.2023 (58 inimest) 11.04.2023 (47 inimest) 13.04.2023 (40 inimest) 13.04.2023 (35 inimest) 13.04.2023 (61 inimest) 14.04.2023 (33 inimest) 14.04.2023 (50 inimest) 18.04.2023 (28 inimest) 18.04.2023 (58 inimest) 19.04.2023 (36 inimest) 25.04.2023 (24 inimest) 25.04.2023 (61 inimest) 27.04.2023 (59 inimest) 28.04.2023 (170 inimest)
Infopäev veebis lektoritasuga	Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades	23.03.2023 Registreerus 204 huvilist, osales 114
Infopäev 6 akadeemilist tundi,	Veekaitse kohustused ja vajadused, põllumajanduse ohud ja võimalused	Tellitud kolmest päevast on toimunud üks - 25.04.2023. Registreerus 128 huvilist, osales 80. Teised kaks infopäeva toimuvad II poolaastal
Infopäev veebis lektoritasuga	Mahepõllumajanduse infopäevad	31.03.2023 (osalejaid 47 inimest) ja 04.04.2023 (osalejaid 53 inimest).
Infopäev 6 ak tundi	Mahepõllumajanduse algõpe	21. juuni (osalejaid 17)
Infopäev veebis lektoritasuga	ÜPP mahetoetuse infopäev	09.03.2023 (osalejaid 215 inimest) ja 03.05.2023 (osalejaid 224 inimest)

Nimetus	Sisu, teema	Toimumine, osalejate arv jm
Infopäev veebis lektoritasuga	Mahepõllumajanduse nõuete infopäev	Esimene toimus 20.06.2023. Osalejate arv 12 inimest. Teine on juunist edasi lükatud lektori haigestumise tõttu
Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota	Ettevõtete konkurentsivõime tõstmise investeeringutoetus	Korraldamine tühistatud lepingumuudatusega
Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota	Loomade tervist käsitlevad toetused veisekasvatajatele.	Korraldamine tühistatud lepingumuudatusega
Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota	ab-andmekogu kasutamise infopäev	Toimus 21.06.2023, osalejate arv 144 inimest. Teine on planeeritud 23.08.2023.
Konverents ühe välislektoriga ja salvestus	Maaelu konverents	Toimus 19.05.2023, osales 65 inimest (koos esinejate ja korraldajatega), registreerunute arv 62.
Materjali täiendamine, ja trükkimine	Tingimuslikkus 2023	Valmis mais
Materjali põhjalik täiendamine, ja trükkimine	Mahepõllumajanduse nõuete selgitus tootjale	Trükise täiendamine seoses muutunud EL määrusega. Jätkuvalt töös koos Mahekeskuse ja Põllumajandusametiga.

Ajakava täitmine ja selles esinenud muudatused

Enamus infopäevi, koolitusi ja konverents toimusid valdavalt planeeritud ajale. Toimus 26 infopäeva, üks konverents ning valmis üks trükimaterjal. Tegevusi toimus nii veebis kui kontaktsetena, konverents salvestati järelvaatamiseks.

Üks infopäev teemal Mahepõllumajanduse nõuete infopäev tuli juunist lektori haigestumise tõttu edasi lükata. Seoses tellimuse muudatusega jäävad ära kaks infopäeva.

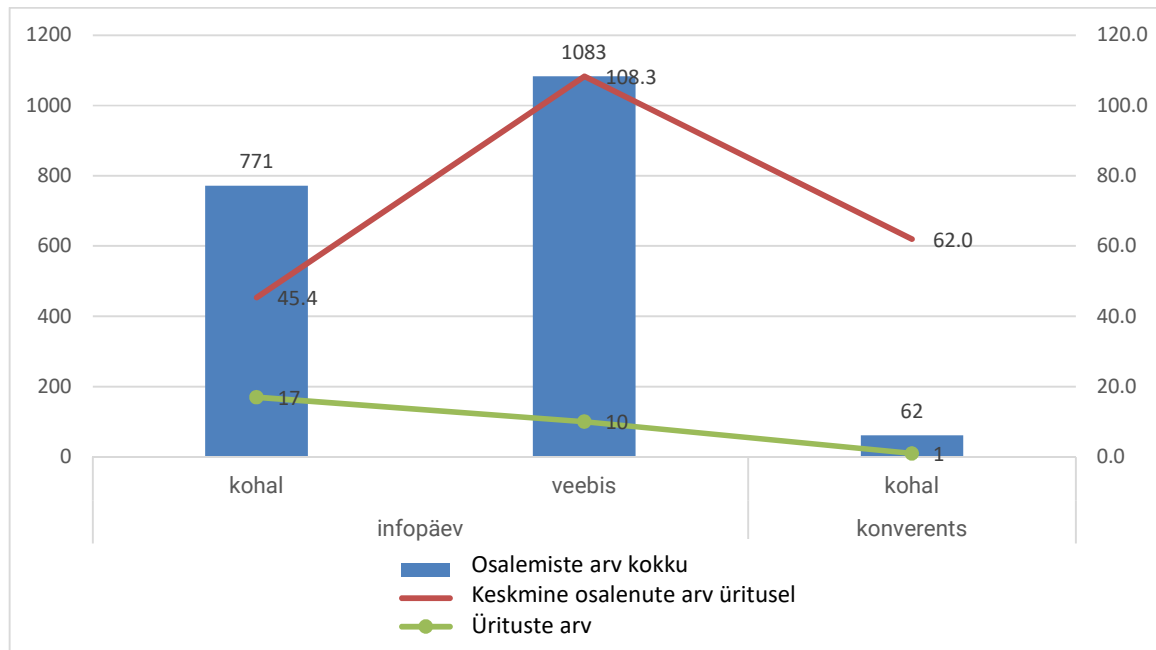
Teabematerjal „Mahepõllumajanduse nõuete selgitus tootjatele“ oli kavandatud ilmuma juba 2022. aastal kui jätkuvate segaduste tõttu kontrolliasutustes on lootust, st see saab valmis alles 2023. aasta lõpuks. Teabematerjal on jätkuvalt töös koos Mahekeskuse ja Põllumajandusametiga.

Osalejate tagasiside kokkuvõte ja analüüs

Huvi toimunud infopäevade ja konverentsi vastu oli piisav. Infopäevadel ja konverentsil osales kokku 1902 inimest (keskmine osalejate arv ürituse kohta oli 70). Kui üritusele ei eelregistreeru piisavalt inimesi (vähemalt 10) või on oht, et eelregistreerunuid ei tule piisavalt kohale, on korraldajal õigus üritus ära jätta.

Infopäevade-koolituste puhul olid populaarsed Tootjate pindala- ja loomatoetuste infopäevad veebis ja ÜPP mahetoetuste infopäevad. Paljud osalejad väitsid, et info nõuete kohta jõudis nendeni liiga hilja või ei olnud piisavalt selge. Jätkuvalt peab korraldaja arvestama ka sellega, et osa registreerunud inimesi „kaob“. Osalejaid registreerub oluliselt rohkem, kui kohale tuleb. Endiselt on rohkem osalejaid veebis toimuvatel üritustel.

Joonis: Tegevustes osalejate käitumine sõltuvalt tegevuse tüübist ja toimumiskohast

Osalejate tagasiside oli positiivne. Tegevustele tagasiside 2023. aastal koguti enamasti kirjalikult, siiski osalejate huvi anda kirjalikku tagasisidet ei ole suur. Täpsemat ülevaadet toimunud sündmustest ja antud tagasisidest saab lugeda aruande järgnevatest osadest. Osalejate ootused on, et nõuded tootjatele oleksid varem teada, et infopäevad ei toimuks juba siis, kui traktorid on põllul jne.

Ühend PIP raames ÜPP valdkonnas 2023 aasta I poolaastal ellu viidud tegevused

Konsulentide pindalatoetuste infopäev

Toimus toimusid 28.-29.03.2023 Kose vallas, Harjumaal.

Teave veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/konsulentide-pindalatoetuste-infopaev-2/2023-03-28/>

Eesmärk: Kajastatakse uue ÜPP strateegiakava pindala- ja loomatoetuste infot, sh veel jätkuvate MAK 2014-2020 toetuskeemide muudatusi. Igal aastal toimub pindala- ja loomatoetuste taotlemine. Väga oluline, et konsulendid saavad infot otseallikast ja vastused kõigile küsimustele. Seepärast on ülioluline, et sellel infopäeval osalevad KÕIK pindala- ja loomatoetuste määruste ettevalmistajad ning kontrollidega seotud inimesed erinevatest asutustest.

Osalejate arv ja profiil: esimesel päeval osales 61 ja teisel päeval 55 inimest (koos esinejate ja korraldajatega), registreerunute arv 65 inimest.

Lektorid ja teemad: Lektorid Maaeluministeeriumi (*edaspidi MEM*) ja PRIA ametnikud. Sissejuhatus, põllumassiivi kaardi koostamise ja toetusõigusliku pindala määramine, tingimuslikkus; põhisissetuleku toetus, ümberjaotav toetus, noore põllumajandustootja toetus ja tootmiskohustusega seotud toetused; ökokavad, keskkonnatoetused ja loomade kõrgemad majandamisnõuded, Natura 2000 toetus erametsamaale; e-pria koolitus.

Tagasiside osalejatelt: Koostöös ministeeriumiga toimus 7. juulil 2023 konsulentidele tagasiside infopäev, kus konsulendid said koos ministeeriumi ja PRIAga arutada kuidas kulges pindala- ja loomatoetuste vastuvõtt ning anda teavet tekkinud probleemide kohta. Hinnati et nii paljude toetuste tutvustamine kahel päeval ei olnud siiski piisav, puudus aeg küsimuste esitamiseks ning suure hulga detailide läbimõtestamiseks.

Tootjate pindala- ja loomatoetuste infopäevad

Toimusid 06.-28.04.2023, kokku 16 infopäeva

Teave veebilehel: <https://www.pikk.ee/infopaevad-2/>

Eesmärk: 2023. aastal avaneb ÜPP uus periood uute toetuskeemidega., mistõttu on infopäevade toimumine eriti oluline. Eesmärk on viia läbi pindala- ja loomatoetuste infopäevad igas maakonnas.

Osalejate arv ja profiil: kokku osales infopäevadel 832 inimest. Osalejad olid nii ettevõtete esindajad kui eraisikud.

Lektorid ja teemad: Lektoriteks olid konsulendid. Lektoriks olemise eelduseks oli lektori osalemine samal aastal toimunud konsulentide pindalatoetuste infopäevast. MES nõuandeteenistus viis lektorite kaasamiseks läbi hanke.

Harjumaa	Lilia Kulli, Vaike Nõu	19.04.2023	Saku
Hiiumaa	Jekaterina Näälük, Veeve Kaasik, Lea Toompuu, Mai Vaher	25.04.2023	Veebis
Ida-Virumaa	Heiki Unt, Kaie Ilves	06.04.2023	Jõhvi
Jõgevamaa	Liia Lust, Helle Rohtla	13.04.2023	Lustivere
Järvamaa	Liia Lust, Helle Rohtla	11.04.2023	Türi
Läänemaa	Lilia Kulli, Vaike Nõu	25.04.2023	Kullamaa
Lääne-Virumaa	Heiki Unt, Kaie Ilves	14.04.2023	Väike-Maarja
Põlvamaa	Ulvi Ajalik, Toomas Tõrra	14.04.2023	Põlva
Pärnumaa	Olavy Sülla, Hillar Lilleste	11.04.2023	Pärnu
Raplamaa	Lilia Kulli, Vaike Nõu	18.04.2023	Märjamaa
Saaremaa	Jekaterina Näälük, Veeve Kaasik, Lea Toompuu, Mai Vaher	27.04.2023	Kuressaare
Tartumaa	Merry Aart, Linda Raasik	11.04.2023	Tartu
Valgamaa	Merry Aart, Linda Raasik	13.04.2023	Veebis
Viljandimaa	Olavy Sülla, Hillar Lilleste	13.04.2023	Viljandi
Võrumaa	Ulvi Ajalik, Toomas Tõrra	18.04.2023	Navi
Zoom	Lilia Kulli, Vaike Nõu	28.04.2023	Veebis (salvestati)

Tagasiside osalejatelt: Muudatusi ja arusaamatust on palju. Osalejatel oli võimalus leida omale konsulent, kes saab teda aidata pindalatoetuste taotlemisel.

Veekaitse kohustused ja vajadused: põllumajanduse ohud ja võimalused

Aeg ja koht: 25.04.2022 veebikeskkond Zoom

Teave veebilehel: [EPKK infopäev „Veekaitse kohustused ja vajadused, põllumajanduse ohud ja võimalused”](#) ja [25.04.2023 EPKK infopäev „Veekaitse vajadused ja kohustused: põllumajanduse ohud ja võimalused “ – EPKK](#)

Eesmärk: Infopäeva eesmärk oli teadvustada põllumajanduse mõju veekeskkonnale ning leida võimalusi ohjeldada potentsiaalseid riske ja parandada keskkonnakaitset.

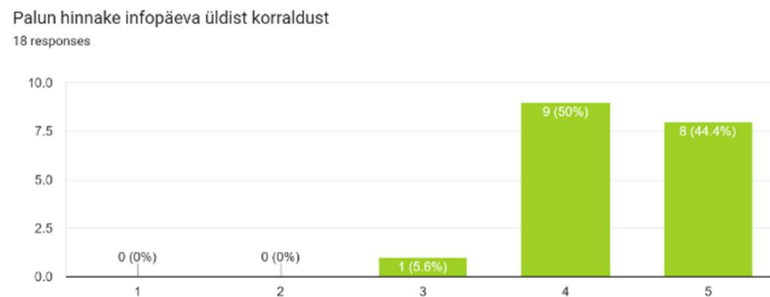
Sisu kokkuvõte: Osalejad saavad laiapõhjalise ülevaate erinevatest keskkonna- ja põllumajandusteamadest ning uusimat teavet seiretulemuste ja uuringute kohta. Esinejad andsid teadmiseid, mis aitavad kaasa veekaitsele, säästvatele põllumajandusele ja keskkonnakaitsele Eestis. Infopäev sisaldas päevakajalisi teemasid, mis puudutasid põllumajanduse mõju veekaitsele. Esile sai toodud põhjaveeseire tulemused, mulla- ja veeseire, pinnaveekogumite seisundid ning uuringud kloridasooni ja taimekaitsevahendite kasutamise kohta. Lisaks tutvustati jätkusuutliku silotootmise projekti ja veekaitsealaseid põllumajandustoetusi.

Osalejate arv ja profiil: Registreerus 128 huvilist, osales 80. Esindatud olid suuremad ja väiksemad põllumajandustootjad ja erialaliitude esindajad, aga osalesid ka Põllumajandus- ja Toiduameti ametnikud ning kutseõppeasutuste õpetajad ja Eesti Maaülikooli õppejõud.

Lektorid ja teemad:

- Ülle Leisk, Eesti Keskkonnauuringute Keskus – Nitraaditundliku ala põhjaveeseire tulemused 2022.
- Priit Penu, Maaelu Teadmuskeskus – Maaelu Teadmuskeskuse mulla-ja veeseired.
- Milvi Aun, Keskkonnaamet – Pinnaveekogumite seisundid.
- Rene Freiberg, Eesti Maaülikool – Uuringu „Kloridasooni ja selle laguprodukti, kloridasoon-desfenüül, leviku põhjuste väljaselgitamine“ tutvustamine
- Riina Pärtel, Põllumajandus- ja Toiduamet – Enamlevinud rikkumised taimekaitsevahendite kasutamisel põllumajanduses
- Kalvi Tamm, Maaelu Teadmuskeskus – “Sustainable Silage/Jätkusuutlik silotootmine” projekti tutvustamine, võimalused osalemiseks põllumajandustootjatele
- Mae Alviste, Maaeluministerium – Veekaitsealased põllumajandustoetused.

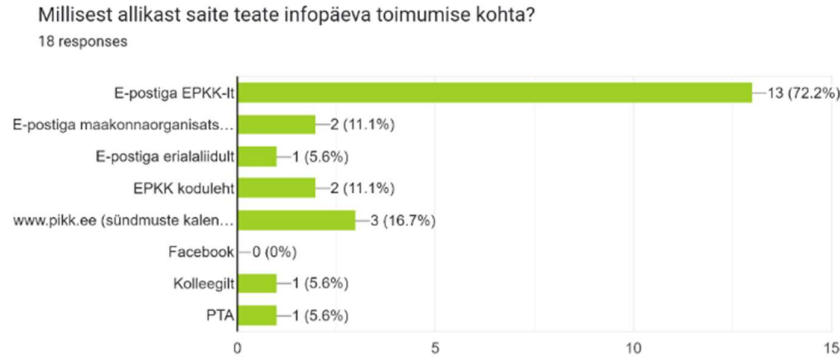
Tagasiside osalejalt: Tagasisidet andis 80 osalejast 18. Üldist korraldust ja veebiülekanne kvaliteeti hinnati võrdselt „heaks“ ja „väga heaks“. Kõige kõrgemalt hinnati päeva 3 esimest ettekannet, mille ettekandjateks olid Ülle Leisk, Priit Penu ja Milvi Aun.

Tagasisides välja toodud teemad järgmisteks infopäevadeks:

- Uute tootete tutvustus - taimede kasvu/kahjustuse kindluse toetamiseks (olgu need siis kasvuregulaatorid, biostimulaatorid või taimekaitsevahendid).
- Uute uurimissuundade /teemade tutvustus looma- ja/või taimekasvatases.
- Elurikkus ja põllumajandus, tootmisviiside mõju.
- Kuidas täita toetuste taotluseid ja kasutada kaarti?

Infot toimunud infopäeva kohta said osalejad valdavalt EPKK poolt infokirjana.

Tulemuslikkuse analüüs: Maaeluministeeriumi poolt tellitud infopäevade eesmärgiks oli suurendada põllumajandustootjate veekaitsealaste nõuete teadlikkust ja suunata eelkõige NTA põllumajandustootjaid rakendama vabatahtlikult veekaitsealisi meetmeid ja taotlema vastavaid toetusi. Esimesel infopäeval võeti fookusesse veekvaliteedi ja põllumajanduse vahelised seosed, sh käsitleti eraldi orgaanilise väetise käitlemisega seotud eripärasid ning anti nõuandeid veekaitsega arvestava väetamise kohta.

Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades

Aeg ja koht: 23.03.2022 veebikeskkond Zoom

Osalejate arv ja profiil: Registreerus 204 huvilist, osales 114. Osalejatest 72% on eraisikud, neile lisaks metsaühistute esindajad, metsaga seotud väikeettevõtete esindajad, esindajad Maaülikoolist ja Keskkonnaministeeriumist jm.

Teave veebilehel: [23.03.2023 EPKK infopäev „Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades”](#) ja [EPKK infopäev „Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades” \(pikk.ee\)](#)

Lektorid ja teemad:

- Gunnar Reinapu, Keskkonna Investeeringute Keskus -- Perioodi 2023-2027 Natura 2000 erametsades elurikkuse soodustamise toetuse tingimused.
- Kristine Hindriks, Maaeluministeerium -- Natura 2000 elurikkuse soodustamise ja teiste metsandustoetuste taotlemine 2023. aastal.
- Sirli Jakobson, Priidu Kool, Keskkonna Investeeringute Keskus -- Toetuste kohapealsed kontrollid.
- Jaan Liira, Tartu Ülikool -- Loodussõbralik metsa majandamine.

Tagasiside osalejatelt: Tagasisidet andis 114st osalejast 32. Üldist korraldust ja veebiülekande kvaliteeti hinnati valdavalt „väga heaks” ja „heaks”. Ilmnunud tehnilised tõrked tõid kahel osalejal hinda rahuldavale ja kehvale tasemele. Madala hinnangu andis kaks vastajat. Hinnang lektoritele ja teemadele olid valdavalt „väga hea” ja „hea”. Enam

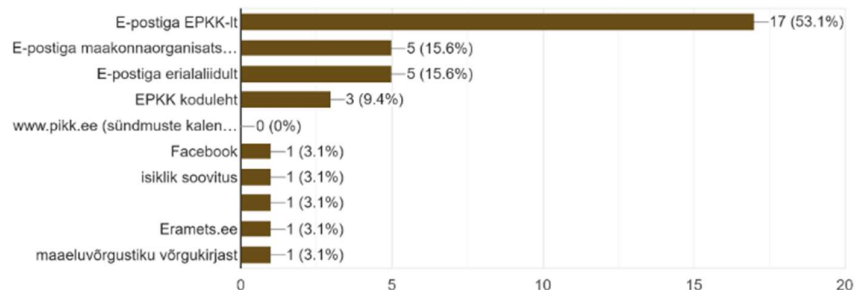
kui 80% osalenutest tõdes, et sai enda jaoks uusi teadmisi infopäevast. Ja 75% kinnitas, et kasutab uusi teadmisi oma töös.

Tagasisides välja toodud teemad järgmisteks infopäevadeks:

- Metsanduse olukorra tutvustus
- Metsade majandamine, metsa kasvuraskused jpm.
- Loodussõbralik metsa majandamine võib teemaks olla, aga siis peab ettekandja ettekande lühemalt ja olulisemat esile tuues ette valmistama.
- Väga vajalik oleks rääkida süsiniku sidumise problemaatikast maa- ja metsakasutuse (LULUSEF) valdkonnas
- Toetused maaparanduses
- Teiste metsanduses kasutatavate toetuste kohta. Veel loodussõbraliku metsamajandamise kohta.
- Süsinikuvood metsanduses, LULUCF mõju meie metsandusele, turbatootmisele, põllumajandusele jne

Millisest allikast saite teate infopäeva toimumise kohta?

32 responses

Tulemuslikkuse analüüs: Maaeluministeeriumi poolt tellitud infopäev oli suunatud metsa majandamisega tegelevatele isikutele sh erametsaomanikele ja metsaühistute eestvedajatele/tugiisikutele eesmärgiga anda ülevaade metsandustoetustest, toetuste taotlemisest ja kohapealsest kontrollist. Korraldatud infopäev täitis eesmärgi. Positiivselt üllatas suur registreerunute arv, mis kinnitas, et huvi teema vastu on kõrge ja teemade selgitamine on oodatud.

ÜPP mahetoetuse infopäevad

Aeg: Infopäevad toimusid 09.03.2023 (loomakasvatajatele) ja 03.05.2023 (taimekasvatajatele) veebis (Zoom)

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu

Teave veebis:

- 09.03: <https://www.pikk.ee/sundmus/toetuste-infopaev-maheloomakasvatajatele/> ja

http://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_03_09/syndmus/toetuste-infopaev-maheloomakasvatatajatele-veebis/

- 03.05: <https://www.pikk.ee/sundmus/toetuste-infopaev-mahetaimekasvatatajatele/> ja http://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_05_03/syndmus/toetuste-infopaev-mahetaimekasvatatajatele/

Osalejate arv:

09.03.2023: osalejaid 215, peamiselt maheveise- ja lambakasvatavad, osales ka tavatootjaid

03.05.2023: osalejaid 224, peamiselt mahetaimekasvatavad

9. märtsi sündmuse lühikirjeldus:

9. märtsil toimunud infopäeva peamiseks teemadeks olid uue programmi perioodi (alates 2023) pindala- ja loomatoetused (PST, ÜJT, NPT, tootmisega seotud loomakasvatustoetused, mahetoetus, väärtuslike püsirohumaade ja pärandniitude hooldamise toetus jm), mida maheloomakasvatavad taotlejad saavad. Lisaks üldisele toetuste tutvustusele võrreldi näidissettevõtete (lamba- ja lihavesikasvatus) põhjal vana toetusperioodi toetuste taset uue perioodi toetustega. Kuna osalejate seas oli lisaks mahetootjatele ka tavatootjaid, siis tehti kiirülevaade mahetootmise peamistest erinevustest võrreldes tavatootmisega. Lühidalt räägiti ka mõnedest uuenenud mahetootmise nõuetest.

Lektoriteks olid Ell Sellis (konsulent), Merit Mikk (Mahepõllumajanduse Koostöökogu), Marika Ruberg ja Kadri Kask (Maaeluministerium).

Nõuded taotlejale (1)

Toetust antakse FIE-le või juriidilisele isikule, kes tegeleb põllumajandustootmisega ja on aktiivne põllumajandustootja

Mahepõllumajandusele ülemineku toetust antakse:

- kuni 2 aastal mahepõllumajandusele üleminekut alustavale taotlejale
- kuni 3 aastal mahepõllumajandusele üleminekut alustavale taotlejale, kes kasvatab üksnes puuvilja- ja marjakultuure
- kui ettevõtte toetusõiguslikust maast ei ole rohkem, kui 20% üleminekuaja läbinud maad
- kui taotleja ei ole varasematel aastatel mahetoetust taotlenud

Mahepõllumajandusega jätkamise toetust antakse taotlejale:

- kelle ettevõtte on kogu kohustuseaasta kestel mahepõllumajanduse seaduse alusel tunnustatud või
- kes on alustanud üleminekut mahepõllumajanduslikule tootmisele, kuid kes ei vasta ülemineku toetuse nõuetele.

3. mai sündmuse lühikirjeldus

3. mai infopäeval oli peamiseks teemaks uue perioodi (alates 2023) pindalatoetused (PST, ÜJT, NPT, tootmisega seotud taimekasvatustoetused, mahetoetus, ökoalade toetus, KSM, ökosüsteemiteenuste säilitamisega seotud toetus, mesilaste korjealade toetus jm), mida mahetaimekasvatusega tegelejad taotlejad saavad. Lisaks toetuste tutvustusele räägiti põhjalikult tingimuslikkuse nõuetest, mis asendavad alates sellest aastast nõuetele vastavuse süsteemi. Keskenduti maa heas põllumajandus- ja

keskkonnaseisundis hoidmise (HPK) nõuetele. Anti ka praktilisi soovitusi uuenenud e-PRIAs toetuste taotlemisega toimetulekuks.

Lektoriteks olid Ell Sellis (konsulent), Marika Ruberg, Siim Suure, Veronika Vallner-Kranich (Maaeluministerium) ja Merit Mikk (Mahepõllumajanduse Koostöökogu).

Osalejate tagasiside ja ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas:

Infopäevade vastu oli suur huvi ja käsitletud teemasid peeti osalejatele poolt väga vajalikuks. Leiti, et saadud infot saab koheselt kasutada ja see aitab paremini läbi mõelda, millised toetused nende ettevõtetele võiksid sobilikud olla. Infopäevadel küsiti väga palju küsimusi ja seetõttu läksid mõlemad päevad algselt planeeritust pikemaks. Maheloomakasvatatajatele suunatud infopäeval oli nt palju küsimusi pärandniitude hooldamise toetuse kohta. Mahetaimekasvatusega tegelejatele suunatud infopäeval oli kõige rohkem küsimusi HPK-de (eriti HPK 8.1) ja ökoalade toetuse kohta, mille mõlema osad nõuded ja omavahelised seosed tekitasid tootjates segadust.

Sarnaseid infopäevi sooviti ka järgmise aasta varakevadel, et kuulata kokkuvõtet 2023. a tekkinud probleemidest ja saada praktilisi soovitusi 2024. a taotlusperioodiks. Lektoriteks sooviti nii PRIA ja MEMi ametnikke kui ka konsulente.

Mahepõllumajandusega alustamise infopäevad

Aeg: Infopäevad toimusid 31.03.2023 ja 04.04.2023 veebis (Zoom)

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/mahepollumajandusega-alustamise-infopaev-3/ja>
http://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_03_31/syndmus/mahepollumajandusega-alustamise-infopaev-i-2023/

Osalejate arv:

31.03.2023: 47 osalejat, mahetootmisega alustada soovijad, mahetootmisega tegelevad tootjad, mahejärelvalveametnikud

04.04.2023: 53 osalejat, mahetootmisega alustada soovijad, mahetootmisega tegelevad tootjad, mahejärelvalveametnikud

Lektorid: Lilia Kulli (nõustaja), Ell Sellis (nõustaja), Airi Vetemaa (Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutus), Marge Olju (31.03 Põllumajandus- ja Toiduamet) ja Reet Roosimägi (04.04 Põllumajandus- ja Toiduamet)

Sündmuse lühikirjeldus:

Pärast sissejuhatust anti ülevaade mahepõllumajanduse üldistest põhimõtetest, kontrollist ja regulatsioonidest, mahepõllumajanduse olukorrast meil ja mujal. Tutvustati mahetaimekasvatuse ja maheloomakasvatuse põhimõtteid ja peamised nõudeid. Selgitati mahepõllumajanduse järelvalvega seotud aspekte: tunnustamise taotlemine, järelvalve korraldus, peamised probleemsed nõuded. Samuti räägiti

mahetoetusest: selle tingimused ja määrad ning muud toetused, mida mahetootjatel on võimalik taotleda. Kõigi teemade juures oli osalejatel võimalus esitada küsimusi.

<p style="text-align: center;">Mahe- ja tavatootmine</p> <ul style="list-style-type: none"> ✳ Ühes ettevõttes saab olla nii mahe- kui ka tavatootmine ✳ Sama liiki loomad peavad olema kõik mahedad (nt lihavedelised ja piimakari) ✳ Sama liiki taimi, mille sordid ei ole visuaalselt kergesti eristatavad, ei saa kasvatada nii mahe- kui ka tavatootmises 	<p style="text-align: center;">Maheloomade andmebaas</p> <ul style="list-style-type: none"> • PTA veebilehele on loodud maheloomade andmebaas, kuhu mahetootjad saavad esitada seal kajastamiseks oma turustatavad maheloomad (aretusloomad/suguloomad). • Andmebaasi jaoks andmete edastamine on vabatahtlik. Selleks tuleb alla laadida ja täita Exceli tabeli vorm, mis on leitav PTA veebilehelt: „Maheloomade andmebaas tootjatele täitmiseks“. Täidetud tabel saata e-postile maheteated@pta.agri.ee ning PTA ametnik sisestab info maheloomade andmebaasi. • Maheloomade andmebaasi ajakohasena hoidmiseks tuleks tootjatel kindlasti teavitada, kui loomad on ära müüdnud.
---	--

Osalejate tagasiside ja ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Mahepõllumajandusega alustamiseks vajalike sammude ning mahetootmise reeglistiku tutvustamine oli väga vajalik, eriti seetõttu, et 2022. aastast rakendus uus määrus ja tootjatele käepärane nõudeid selgitav materjal on alles valmimisel. Sellest tulenevalt oli osalejate hulgas mahetootmisega alustamisest huvitatud tootjatele ka juba mahetootmisega tegelejaid ja ka järelevalveametnikke. Selliste infopäevadega tuleb kindlasti jätkata ka siis, kui vastav materjal on kättesaadav, sest võimalus on keerukamaid kohti selgitada ja ka üle küsida.

Mahepõllumajanduse infopäev

Aeg: Infopäev toimus 20.06 veebis (Zoom)

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutusega.

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/mahepollumajanduse-nouete-infopaev-loomakasvatus-2/> üle ja http://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_06_20/syndmus/mahepollumajanduse-nouete-infopaev-loomakasvatus/

Osalejate arv: 12 osalejat, mahetootjad ja nende esindusorganisatsioonid, nõustajad, PTA ja Maaeluministeriumi esindajad

Sündmuse lühikirjeldus:

Infopäeval oli kaks põhiteemat:

- Ettevaatus- ja ennetusmeetmed maheloomakasvatases - tutvustati meetmete plaani, kus mahetootmise käigus rakendatavad meetmed tuleb vormistada dokumendi kujul. Tegu on täiesti uue nõudega, mis vajab kindlasti aega juurutamiseks ja ka nõustajate abi. Arutleti ka selle info edastamise vormi üle ja mahesektori organisatsioonid tegid ka oma ettepaneku, kuidas selle nõude täitmine võiks olla võimalikult vähe bürokraatlik ja rohkem sisuline.
- Mahepõllumajanduslikud loomakasvatuse nõuded - tutvustati loomakasvatuse nõuete selgituse osa ja peamisi muudatusi võrreldes varasema perioodi nõuetega,

samuti arutati ilmastikutingimustest tuleneva maheloomasööda puudusega kaasneva katastroofiolukorra väljakuulutamise tingimuste ja võimaluste üle.

Lektorid: Reet Roosimägi (Põllumajandus- ja Toiduamet), Airi Vetemaa (Mahepõllumajanduse Koostöökogu)

Osalejate tagasiside ja ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Sellised uusi nõudeid tutvustavad ja nende rakendamist selgitavad infopäevad, kus on võimalikud ka pikemad sisulised arutelud, on väga vajalikud ja võiks toimuda sagedamini, et toimuks parem infovahetus mahepõllumajanduse järelevalveasutuse ja mahesektori vahel.

Mahepõllumajanduse algõpe

Aeg: Infopäev toimus 21.06 Raplamaal, ettevõtetes Tuukritalu OÜ ja Eero Praks Tooma talu FIE

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutusega

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/mahepollumajanduse-algoppe-infopaev-3/> ja http://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_06_21/syndmus/mahepollumajanduse-algoppe-infopaev-raplamaal/

Osalejate arv: 17, mahetootmisega alustajad, aga ka juba mahetootmisega tegelevad tootjad, kes kasvatavad põllukultuure.

Sündmuse lühikirjeldus:

Peamiseks teemaks olid suvi- ja taliviljad ning heinaseemnekasvatus. Küllastati erinevate kultuuride põlde ja arutleti nendega seonduvalt külvikordade, külvitingimuste ja -aegade, mullaharimise ja väetamise üle. Toodi esile peamised probleemid, mis tänavusel aastal olid peamiselt seotud põuakahjudega, ja arutleti võimalike lahenduste üle. Lisaks käsitleti ka toetuste taotlemisega seotud küsimusi.

Lektorid: mahetootjad Eero Praks ja Rain Praks ning nõustaja Lilia Kulli.

Osalejate tagasiside ja ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Osalejad tõstsid esile vahetu suhtluse olulisust tootjatega ja võimalust tutvuda konkreetse ettevõtte tootmisnüanssidega - nii sellega, mis on õnnestunud, kui ka alminekutega. Soovitakse küllastada ka teisi mahetootmisettevõtteid.

Ab-andmekogu kasutamise infopäev

Toimus 21.06.2023

Toimumise koht: veebikeskkond Zoom

Teave veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/ab-andmekogu-kasutamise-infopaev/>

Eesmärk: 2023 valmib antibiootikumide andmebaas, kuhu hakatakse koguma andmeid toiduloomadel kasutatavate antibiootikumide kohta. Vajalik veterinaararstidele.

Osalejate arv ja profiil: osales 144 inimest

Lektorid ja teemad:

- Antimikroobne resistentsus ja e-andmekogu õiguslikud alused, sh küsimused ja vastused- Piret Aasmäe (MeM)
- AB vastutustundlik kasutamine uue Veterinaaravimite määruse valguses, sh küsimused ja vastused – Anne-Ly Veetamm;
- AB andmekogu tutvustus, sh küsimused ja vastused – Keidi Lepik (PTA)

Tulemuslikkuse analüüs: Maaeluministeeriumi poolt tellitud infopäev oli suunatud veterinaararstidele uue valmiva antibiootikumide andmebaasi tutvustamiseks. Huvi infopäeva vastu oli väga suur. Infopäevast teavitati veterinaararste meili teel.

Maaelu konverents

Toimus 19. mai 2023 Pärnus Estonia Resort Hotell & Spa-s kell 10.00-16.00, korraldajateks Maaelu Teadmuskus ja Maaeluministeerium

Teave veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/maaelu-konverents-2023/>

Ettekanded ja järelevaatamine samas

Eesmärk: Kajastada maaelu maamajanduse ja jätkusuutlikkuse suurendamise teemasid. Arutelude käigus leida võimalikke lahendusi maapiirkonnas ettevõtluse arendamiseks, finantsvõimekuse suurendamiseks ja turutõrgetega toime tulemiseks.

Osalejate arv ja profiil: osales 65 inimest (koos esinejate ja korraldajatega), registreerunute arv 62, ministeeriumide, PRIA, arenduskeskuste, MES, vallavalitsuste, koostöökogude, LEADER ühenduste, koostöökogude, seltside, osühingute (loomakasvatus, turism jm) töötajad ja eraisikud ning konsulendid.

Foto Maaelu konverentsi toimumisest (Foto: H. Raidvere-Sepp)

Ekraanitõmmis Maaelu konverentsi salvestusest

Lektorid ja teemad:

- Madis Pärtel (Maaeluministerium) – Maapiirkond ja sealne ettevõtlus aastal 2035
- Piret Rüütel (Haapsalu Tarbijate Ühistu) – Probleemid ja kitsaskohad, millega maapiirkonna kauplused igapäevaselt silmitsi seisavad. Kuidas mõjutab kaupluste sulgemine elu maal?
- Kaisa Vehkalahti (Jyväskylä Ülikool) – *Many paths to adulthood. Young people in sparsely populated rural areas in Finland under pressure to leave or stay.*
- Mikelis Grivins (Baltic Studies Centre) – *Enabling enthusiasts to become ambassadors of your research*
- Piia Pääso (Polli aiandusuuringute keskus) – “Kuidas aitavad teadusarendusasutused maapiirkondi?”
- Reimo Nebokat (Rico OÜ) – Amii küünlakoja saamisloost ja tegemistest.
- Lehar Kütt (Coop Pank AS) – Panga rollist ettevõtluse arendamisel
- Arutelusessioon „Ettevõtlusinkubaator, koostötamise keskus, rural digitaal hub – kuidas need aitavad maapiirkonnas head ettevõtluskeskkonda luua?” – Allar Korjas (Maaeluministerium), Arno Jürisson (Effet OÜ), Hans Vaiksaar (Cannery OÜ), Olavi Israel (Kesk-Eesti Ettevõtlusinkubaator)
- Kerli Ats (Eestimaa Talupidajate Keskliit MTÜ) – Arutelu-sessiooni „Noorte ettevõtlikkus” juhataja
- Kaia Sink (BabyCool OÜ) – Arutelu-sessiooni „Noorte ettevõtlikkus” ettevõtjate esindaja
- Ants-Hannes Viira (Maaelu Teadmuskeskus) – Arutelu-sessiooni „Rohepööre” juhataja
- Ailet Õis-Saar (Sutu OÜ) – Arutelu-sessiooni „Rohepööre” ettevõtjate esindaja
- Jalmar Vabarna (MTÜ Treski Küün) – Treski: Muusika- ja inspiratsioonikeskus Setomaal

Tagasiside osalejatel: Konverentsi järel saadeti laiali tagasiside küsitlus, millele vastas 15 osalejat. Infot konverentsi kohta said vastanud peamiselt meililisti kaudu (60%),

tuttava/kolleegi (33%) kui ka muu kanali kaudu. Küsimus: „Kuidas jäid rahule konverentsi korraldusega“ - kõik vastanud olid märkinud vastuseks „jään väga rahule“.

Meeldis	Ei meeldinud
Korraldusliku poole pealt	
<ul style="list-style-type: none"> - ajalistes piirides püsimine, - professionaalne vastuvõtmine ja admin pool, - hästi valitud esinejad, - hea asukoha valik. 	<ul style="list-style-type: none"> - aeg kattus teiste üritustega, - paneelid oleksid võinud olla pikemad.
Sisulise poole pealt	
<ul style="list-style-type: none"> - aktuaalsus, teemade olulisus, - Jalmar Vabarna inspiratsioonikõne päeva lõpus, - konverentsi ülesehitus, - ka teemat mitte tundvad inimesed said kaasa mõelda. 	<ul style="list-style-type: none"> - ministri lühike kõne, - paneelide kokkuvõtetele oli vähe aega.

Suures pildis kiideti korraldajaid ning sooviti edu ning sama joone hoidmist ka järgmiste konverentside korraldamiste juures. Konkreetsed soovitused tulevaseks Maaelu konverentsi korraldamiseks (*Maaeluministeerium kavandab sarnase konverentsi tellimist ka edaspidi*):

- „Regionaalministeeriumi valitsemisalas võiks 1-2 ideekorjet teha ja siis sõeluda, mis 2024. a aktuaalne on (nt andmete valdajad METK, PRIA, PTA, arenduskeskused, Maa-Amet, ülikoolid ja nende kasulikud teenused 'Eesti kaardil' ettevõtjatele, külaseltsidele, koolidele, kestlike toidusüsteemide mõnele sihtrühmale jt)“
- „Kindlasti vähemalt korra aastas võiks toimuda. Erinevate kohaliku omavalitsuste teemasid sooviks kuulda, sest paljudes omavalitsustes on maaelu vedur või pidur just nimelt vallavalitsus.“

Teabematerjal „Tingimuslikkus 2023“

ISSN 2504-5644 (võrguväljaanne)

Teabematerjali väljaandmise eest vastutas Mahepõllumajanduse Koostöökogu, tegevuse elluviija oli Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskus koostöös Maaeluministeriumiga. Materjali tekstide kokkupanek toimus märtsi-aprill 2023. Ametliku kooskõlastuse sai teabematerjali sisu ja kujundus 8. mail 2023, materjali trükkimine toimus mais.

Materjal on avaldatud pikk.ee-s teemalehel Nõuetele vastavus ja ÜhendPIP teavikute nimekirjas:

https://www.pikk.ee/wp-content/uploads/2023/05/Tingimuslikkus_2023_veeb.pdf

ISSN 2504-5636 (trükkis)

Materjal läbis põhjaliku uuenduse ja muudatusi oli palju, sest tegu on uue toetusperioodi ning paljude uute HPK ja KM nõuetega, uuendati ka viited ning tehti riigiasutuste nimede ja ülesannete muutustest tulenevad parandused. Samuti tehti muudatusi tekstide loetavuse ja arusaadavuse parandamiseks.

Materjali toimetasid Siim Suure, Veronika Vallner-Kranich ja Airi Vetemaa. Lisaks panustasid kommentaaride, täienduste ja ettepanekutega Liivi Inno, Jaana Karja, Ülle Laur, Pavel Ojava, Liina Peetsu, Gerli Toom, Kadri Pärnpuu, Rain Meremäe, Ell Sellis, Merit Mikk ja Lilia Kulli. Vahetati välja kaanefotod.

Trükiti 2000 eksemplari, nende jagamisel on lähtutud jaotuskavast, lisaks on seda jagatud ka mitmetel infopäevadel ja kavas on jagada veel tulevastel infopäevadel.

Järgmise perioodi tegevused

Programm plaanikohane kestus oli kavandatud kuni 30. juunini 2023, siiski on hankeleping kuni detsembri lõpuni. Osapooled jätkavad tegevuste elluviimist 2023 aastal vastaval kinnitatud tellimusele ja osapoolte vahelisele jaotusele.

Infopäevade kalenderplaani koostamisega oleme alustanud, päevakavade koostamisel arvestame tellimuses välja toodud lisatingimustega ja teeme koostööd nii Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga, Kliimaministeeriumiga, Keskkonnaameti ja Põllumajandus- ja Toiduameti ametnikega, SA Erametsakeskuse ja Eesti Erametsaliiduga.

Tegevuste nimekiri on avaldatud veebis:

<https://www.pikk.ee/valdkonnad/teadmussiirde-pikaajalised-programmid/uhendpip/uhendpipi-tegevused-2023/>

Tabel 8.2. programmi lõpuni kavandatud tegevused 2023. aastal

Tegevuse nimetus	Tellimuse sisu selgitus / tegevuse pealkiri	Toimumine, osalejate arv jm
Infopäev 6 akadeemilist tundi,	Veekaitse kohustused ja vajadused, põllumajanduse ohud ja võimalused	Tellitud kolmest päevast toimunud üks: 25.04.2023, kaks järgmist päeva toimuvad II poolaastal
Infopäev 6 akadeemilist tundi	Mahepõllumajanduse algõpe	21. juuni ja teiste (4 tk) planeeritud toimumisaeg enne novembrit
Infopäev veebis lektoritasuga	Mahepõllumajanduse nõuete infopäev	Üks toimus 21.06, teine juunist edasi lükatud lektori haigestumise tõttu
Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota	M 4.3.2 Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamine ja hoid	Toimub sügisel vahemikus septembrist novembrini
Infopäev veebis lektoritasuga	M 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine (äriplaan)	Planeeritud toimumisaeg 6, 13, 20 ja 27.09.2023, kooskõlastatud ministeeriumiga
Infopäev veebis lektoritasuga	Investeeringud metsa kliimamuutustega kohanemiseks	Sügisepoole, vahemikus septembrist novembrini
Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota	ab-andmekogu kasutamise infopäev	Esimene toimus 21.06.2023, teine planeeritud 23.08.2023

Tegevuse nimetus	Tellimuse sisu selgitus / tegevuse pealkiri	Toimumine, osalejate arv jm
Ühepäevane täienduskoolitus	Piirkondliku veekaitsetoetuse koolitus	1 tk, planeeritud toimumise aeg IV kvartal
Ühepäevane täienduskoolitus	Koolitus: muldade heaperemehelik majandamine	4 tk, planeeritud toimumise aeg IV kvartal
Materjali põhjalik täiendamine ja trükkimine	Mahepõllumajanduse nõuete selgitus tootjale	Trükise täiendamine seoses muutunud EL määrusega. Jätakuvalt töös koos Mahekeskuse ja Põllumajandusametiga.

ÜPP valdkonna tegevuste täitmine jätkub riigihanke 257107 raames ning selle aruanne esitatakse eraldiseisvalt.

Ettepanekud jätkutegevuste osas-

Seoses suure osalejate huviga infopäevade, koolituste ja konverentside osas, peab tegevustega jätkama ka tulevastel aastatel. Kuna antud valdkond on oluline kogu sektorile, tuleb jätkata informatsiooni edastamist kogu sektorile. Antud valdkond on see, mille kaudu saab edastada sektorile vajalikku informatsiooni erinevate põllumajanduspoliitiliste suundade ja toetuste kohta.